

L. 41 F. 123 Ung Stenens Samfundets o. närliggande
Till ungdomen räknades man först efter konfirmationen,
den ännu så tidig som en ungdomsålder.

Vissa saker, som juuan hade varit på, som
upphörde de, och mycket som i det.

Juuan konfirmerades bara till fläkt eller
bara med en rosett om. Omhängen som
de inte alltså. Lj. heller avsågs det avslut-
ligt att man inte och ska, eller gå i rättskap
med pojkar. Kvinnor föreställningar på här
var inte för barn. Måttens avsågs som
de. Skolan skulle bara låg klack.

När vil konfirmationen var över avsågs
man men.

Det gick an att gå på här, även var det
huvudsakligt att gå på den. Klacken på skolan
höjdes, och till skulle rätta upp.

Den vanligaste härskapsställningen var alltså

11/5-67

L. 41 F. 123

releflätor. Hvid flätoes från nacken och så
lades flätan från öm pannen. In längre hii
in linare fläta.

Jag minns när jag var 18 år köpte jag ett
par skor med mycket höga klackar. Jag
sag nog lite smordig ut, då jag stötlade
omkring. Jag minns ett par flickor i serik-
len. De tittade på mig. Den ene sade till
den andra: "Kackas flicka!" Ja, det kunde
hon med jag säga, för det gjorde vi ut i fot-
serna.

Vid ett annat tillfälle köpte jag ett par
långskäftade kängor. Det var modernt då.
Jag hade länge beundrat de kängor, öm-
lakarens dotter hade av mycket högt
skinn. Jag bad min mor att få köpa
ett par sådana. Det fick jag. Men när

L. U. F. 123

Jag kom hem, sig jag att de inte var av sam-
ma släkt som flickorna. Jag köpte
guld. Det kostade mig. Hon tog fram en
bidning. Då hon läste för mig om den stora
fattighuset i Norrland. Då hade de inte
kängor, utan fick sitta in fotteran i skor.
Det överkände på mig och en min kängor
utan knut.

Min konfirmandsklänning var svart, hel-
lång. Men det fanns en bland flickor,
som hade en kortare klänning. Vi andra
tyckte den klänningen var fin och införde
sedan det modet.

Jag och mina kamrater leide oss danser.
Dansskolan fanns ju inte, om det hade funnits
hade inte vi fått gå i den. Det var endast
för överbliven.

L. U. F. 123.

Vi laide oss down genom att på sommarskötan
gå ner till Teuplet och se hur de äldre dansa-
de. Där vi sen gick hem väjde vi på vägen.
Jag var den första av kamraterna, som kunde
dansa.

Vår pojken och flickan var mycket tillsammans.
Ofta var vi stora sällskap, som gav oss ut
på nätter.

Där vi kom hem från några skustickställ-
ning och sammans, brukade jag gå in och
fråga mor om vi fick sitta i bussen. Hon
lovade det om vi var trötta. Jag fick även
lynda kamraterna på kaffe.

Det omycket många under ungdomen även var
gästarna.

Vi brukade samla vid 5 tiden om som-
marskötan under den tiden götarna göt. De

L. U. F. 123

Såg vi kaffe med oss och hade det treabj/
ut i naturen några timmar på morgonen.
Efter giftsmilet blev kontakten med
ungdomsvännerna allt mindre. De gifta
och ogifta hade ju de inte samma inter-
sen. De gifta fick ju annat att göra och
ungängel blev med andra samlingar.

Ännu var helt främlingar för mig
under den tid jag bodde i Västerås. När jag
i 20-årsåldern kom till Västerås var det
främling. Sällan hörde man någon nämna
vid detta gamla namn.

Den enda förening jag kom i kontakt
med under ungdomsåren var Gudstempellogen.

Det var för som förstärkte hur länge vi
gick var ute om kvällarna. Oftast var det
att gå hem när skolan var slut.

L. U. F. 123.

Äro gladda vi när hon hörde att vi hade
kommit tillbaka och om vi hade fått dansa mycket.
Här jag om tänker tillbaka på min ungdoms-
tid, då jag förväntade oss den tillit föräld-
rarna hade till sina barn. Aldrig förkom
det långa moralpredikningar. De sade
bara: "Sköt Er!"

Stora förbättringsregler med vilka vi
skulle vara tillräddarna med. Förkom
inte. Bara ungdomarna var skitsam, så om
alla lika bra.

Bara fördes inte och någon spikfri-
tätning bland flickas förkom inte.
Ej heller om det många pojkar som
amvände spik. Pojkarna jag kände, kom
de någon gång gå på "Hatt" och dricka
ett glas punsch.

L. U. F. 123

Besöksfäringa förtkom inte hemma, men annars var det nog ganska vanligt.

Jag höjde aldrig att det klagades på ungdomen. Men de äldre framhöll gärna sin egen uppväxt och den stora skilmaden.

Det de särskilt ville understyrka var den goda maten och de fina kläderna vi fick.

Om skilmaden i uppförda talade de inte.

Om sommare var det vanligt att ungdomarna gick ut på nigen lördag och söndagskvällen, ibland även på onsdagen.

Det vanligaste var att vi gick till något skanställe.

Den mest berömda skanstället i stan var Krackhagen. Det var endast om sommaren då var den. En mycket vacker naturpark med en stor damm, med växter.

L.U.F. / 23.

Under min ungdom fanns det ingen svorring
eller friluftskola, det blev först senare.

Hansen var en dansk bane, som lag en
halv mil från stan. För att komma dit
måste vi åka hästbrygga. Lådan stod
uppsatt på stora hjul. Det avgift
fick vi åka med den.

På vintern var den dans på Tempelst. Om
det var snö vecka minn jag ej.

Jag var medlem i Lagen. För att finan-
siera det hela, fick medlemmarna betala
med vad de kunde. Vi fickor bekostade
kakor och fäitor. De auktioneras
kort. Det höjde till, att den som köpte
fäitan eller kakorna man betalt, skulle
betala på kaffe. Det var inte alltid så
engagerat om köparen var en gammal

L. U. F. 123

Svensk gubbe.

J bländ uppförde vi tabloir där. En gång
skulle jag medverka i en sån. Jag skulle
spela den goda fien och uppväcka en liten
förfrusen gosse som lag i snön.

Det var många veror jag skulle läsa
mig utantill. När jag gick hemifrån
kunde jag dem alla. Det blev dags för
att ridan skulle gå upp. Där stod jag
och fick inte fram ett ord. Ridan gick ner
igen. Jag fick tecken. Ridan gick upp. Fort-
farande hade jag munhäfta. För andra
gången gick ridan ner. Då förstod jag det
att en annan skulle stå bakom ridan
och läsa och jag hade bara att föra troll-
staven eller rättare sagt lejonet.

När det hela var över sprang jag hem

L 4.F.123

och grät. Tufri aut folket jag fick se när
tiden gick upp. blev jag paralyserad.

Som små hade vi julgransplundringar
och vi var själva lydnare på många.

De bjöd inte på kaffe och kakor. Saffran
med grädde och mandelformar var mycket
vanligt. Godisen som fanns i graven delades
ut det var också allt. Tygduket fanns inget.

Födelsedagar och namnsdagar firades
bara inom familjen. Man bjöd oss kaffe
på sängen och vi fick vi en liten present.

Oftast var det ett förkläde. Av någon
grd var kunde vi få en blomma.

Vi fick gärna ta med oss in för att
leka.

Fotlovningsuppvaktningar och kales
var jag inte med om. Det förekom inom

LUF 123

den högre klommen. Dagen stora bröllop
i en bekantskapskrets höjde jag inte
talas om. Sådana förekom mest på lan-
det. Där bjöds mest hela byn och bröllopet
avade i dagens te.

På somrarna brukade vi åka till Evedal.
Det var en mycket utlyst plats
för vägbörarna. Där hade sviten från
Vägs sine sommarstuga. Evedal ligger
en halv mil från Vägs. Vi åkte dit med
båt. Det var ett stort nöje att skåda där
ute och se hur sviten bodde.

Jag minns en syn skrift från, som jag
aldrig glömt. Det var en fin fru, som
var rik och prouvarad med sina städer.
Både modern och städer var beklädd
klädd. Skäns klämnings och prouller.

L 4. F. 123

Den fanns hade friluftbad och stall-
badhus samt en fin postaerang.
Ett annat nöje, som var mycket popu-
lärt både när jag var ung och liit/seene
var att skrypa på Kungsgatan, när 8 ti-
gel skulle komma. I slutet av 20-talet
blev Kungsgatan skrypt.

Vintern hade ju sina nöjen. Vi åkte skid-
skor och skøj samt hälke. Sprickstöt-
ning fanns inte då.

Skidskorna hade varit för all sitta
på fötterna. De spändes fast med rem-
mar, men oftast skruade vi i skorna
och surien fick ersätta skorna. Skid-
skorna spändes vi fast på fötterna
oftast skruade.

Till skidde använd vi tunnlaggen.

L. U. F. 123.

Våra rikliga skidor fanns inte.

Skidkudarna i staden kostade vi.

Om man brukade vi få 25 öre var.

Det första vi köpte när vi kom till
muckarna, var ett befat åt mor, att
ha mjölk i. Det kostade 25 öre.

Eftersom vi var tre nyssom hade vi
50 öre kvar. De pengarna komandes hit
i handen för att inte tappa dem. Ja ibland
så hit vi handen var vinn.

Vi ville ju gärna åka karell Det kos-
tade 20 öre. Jag hade turen att åka
gratis. Men karellen var hyrd ut
med till karellskutaren, därför fick
både hon och jag åka gratis.

Fickorna ville helst betala inkä-
psavgiften till skoställen själva.

L. U. F. 123

Posterna fick ju betala deras bryggor.
Läkarna var ett mycket uppskattat
när, både av stora och små. Men i
regel var bryggarna höga, så fat.
Läkarna hade inte alltid råd
att gå. De fick nöja sig med att för
en stund gå till sjukhuset.

Den enda rekommendation vi hade var
Allers Familj - Journal.

Vi brukade också köpa Sörens Läkare.
Högst allmänna stora läkarens fanns
till.

På min arbetsplats fanns ett fint
bibliotek. Bland böcker jag från
det.

Det som intresserade människor mest
på den tiden var att sitta och samla.

LUF. 123.

Det var inte skvaller som pratades, nej
historier av olika slag, politiken be-
fästade de sig inte så mycket med.

Ärodrade gjorde inte jag och jag
fror heller inte det var så varligt
bland arbetarklassen. Däremot skick
och jag stannade.

På vintern gick jag till sängs tidigt.
Arbetet var slut först kl. 9. om jag
inte gick hem och badade på så låg
jag i sängen redan innan kl. 10.

Överlag gick folk tidigt till sängs.
Arbetet för de flesta började tidigt
på morgnarna.

På sommaren blev det senare.

Bland sällskaperna jag var med
om att leka var Blindverk, post-

L. U. F. 123

lekar, sista julest och gömma ringen.
De vanligaste praterarna var ett härspråk,
nådduk, ring. För att lösa pautarna
skulle man byta motparten och det
helt på min. Hoppar på ett ben, eller
sprunga några gånger runt huset.

De populäraste danserna var Vals
polka, kareber och schottis. Mazurka
dansades också, men var ej så vanlig
eftersom den var svårare att dansa.

Stopp blev populär omkring 1913.

Den finare musiken var praxis, fiol
och basfiol. Vid enkla skivtällen var
det blott slagspel ibland ketschman
med fiol. Grammofon dans inte
under min ungdom. Den blev nog popu-
lär först omkring 20-talet.

L.H.F. 123.

På följande sätt gick det till när en pojke bjöd upp till dans. Han bugade för flickan, frågade om hen fick lov. Hon svarade ja tack. fattade pojken under armen och gick upp på dansgolvet. Efter dansens slut ledtogade pojken flickan tillbaka igen bugade och tackade. Sen fick hon vad tack.

Island kunde det hända att flickan nekade att dansa med någon som var omtyckt eller inte sig så frälsig ut.

Det spred sig bland de andra pojkarna och det hände att den flickan inte blev uppbjuden mer den kvällen.

(Uppmärksam.) I dag är det så, om en flicka nekade att dansa med en pojk så säger han mycket högt så det hör

ACC. N:R M. 16989:18.

L. U. F. 123

punktom: Frilåt! Jag vörte jule att
skenen har träden

(Ung skenen på den höden borste
oig oftast i sin beursvaken och
gifte sig i regel med någon från
samma plats.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

L. L. F. 105 Husbondefolk och Gänsefolk.

Jon föddes på Väggö Hospital 1893.

Eller Jon var murare vid sjukhuset och
min farfar var pensionerad från sjukhus-
et.

Som pensionär började han bygga gar-
tegar. Han hade sin lilla verkstad bort
om sjukhuset, på väg till Landviks Skjut-
bana.

Farföräldrar och minas föräldrar bodde
i samma hus. Min farfar ägde huset.

Det hade varit en postgård i Skui
eller Tegnaby.

Nuvarande hette Lunden, och det var
uppfyllt på sjukhusets tomt.

Det inköptes i början på 1900-talet
av sjukhuset.

Under alla åren har det varit Gänse-

11/5-67

L. U. F. 105

bostäder åt handarbetslösa ländre vid
gubbhuset.

Får en färd i Väje och min mor i
Berg.

Får blev änkeman och gifte om sig.
Jag är barn i sista äktenskapet.
Jag har tre hallogsdor. Halabroder.
Har jag aldrig haft kontakt med
han uppfostred hos sine morför-
äldrar.

Vi hade lång skolor på vintern
sag det en kvinna att komma till
Högskolans skola. Vi måste då gå om
utan. På sommaren gick vi en hä-
vig genom skogen, den var mycket
närme.

Jag minns att många gånger när det

L.U.F. 105

regnade, vi vi alldeles genomvåta när
vi kom till skolan. Då vi såg barn
för lärarinnan att skicka hem oss
igen. Vid ett som tillfälligt hämtade
de sjukhuset först oss. Hans egen
syster gick i samma skola.

På sjukhuset bodde jag och jag
en elva år. För halsade arbetet på
sjukhuset. Vid orsaken var vi jag
inte. Han fortsatte sitt nerverings-
sine i Valjö.

Jag hadeimerades och fick min
första plats. Det blev på ett egen-
dömligt sätt.

Min mor och syster sa till jag, var
en dag ute i trädgården. För förtäring
samma gick på vägen. De kom fram

L. U. F. 165

Eller skicket och började samtala med
min mor. De frågade om inte jag skulle
kunna boka plats hos den. En av de
närsta, och det var hon som behö-
vde hjälp. Mor lovade att jag fick hjälpa.
En stor koffert packades med min
tillhörigheter. Den sattes på en järn-
vagn och mor och jag drog iväg med
den. Jag glämnade aldrig hur
vi väl hade det. Det var som jag
aldrig mer skulle återse mitt hem.
Min mormors myste tog emot oss.
Jag minns att mor sade till henne:
"Hon är inte så dum."

Jag anställdes som husa, och så
gjordes det hederligt, och blev som
barn i huset.

L. 4. F. 105.

Det var en judfamilj. De hade en
stor manufakturaffär.

Hum hade lakeckulor och behå-
re sålde mycket passning.

Mitt arbete bestod i att passa hem-
kådor och dammar. Vid Horstädning
hade vi också hjälps.

Robertson som lyfte under de
åren jag var där. Kom jag gott överens
med.

Jonen var 5 kr. i månaden. Men
jag blev alltid ihopkommen på
högskolans dagar. Julklappen fick jag
i mängd. Snälla husbondfolk
fanns inga inte.

Arbetet var jobbigt kl 7. De hade vi
får. Sen var det att hjälpa Jonen och

L. 4. F. 105

sen köpa på med städning och stumm-
ning

Frukosten var kl. 9 eftersom de var
jätte var matsalen i Amoslund

Oftast fick vi the ägg och smörgår.
Lördagen var kl. 3. Alltid soppa med
vasslöv. Aldrig efterrätt. Det be-
kände på att juoke inte får blandas
fett med någon mjölkkräm.

Allt skedd ritnallatigt

Kvällen var kl. 8. The, fisk sked
ibland omlett, kött och ost.

Klockan 9 var jag fri. De fick jag
göra som jag ville utan att be om
lov. Alla sa jag var där lovade
från att jag fick gå hem och koka
på, och stanna några timmar.

L.L.F. 105

Höjden ledig och hade jag inte, ej heller
seeske. Det gjordes inte på inget.
Herrskapet hade en fin sommarsaga
vid Cædöl. Där tillbringade vi som-
rarna.

Jag delade rum med herrskapet.
Det var inte stort. Bäst plats för två
sängar, ett bord, en hylla och ett par
stolar. På rummet var knäppstomme
än när vi sov. Till tiden tillbringade
vi i köket.

Vi åt inte tillammans med herrska-
pet utan i köket.

Det var inte många middagar, utan
att herrn kom ut och frågade om
maten räckte till oss och om vi var
mätta. Men vi aldrig ute i köket.

L. U. F. 105

orsaken var att hon var rädd att hennes
sjukdom skulle smitta andra, genom
beröring med mat.

Jag fick löroökning med 3 kr.
En dag var jag nere i bygghuset
och köpte skumpon. Det behöv-
de jag inte göra. Skriften kom med
och frågade vad jag höll på med.
Så kan fick höra vad det var som
hände: "Så ska du behöva göra detta
du är ju så duktig så du måste ha
löroökning."

På grund av Jennas sjukdom hade vi
inga tjundringar. Om det hände, så
fick jag passa upp.

Det var inte vanligt att tjänstefolket
var med på hemskopet tjundringar.

LUF. 105.

Däremot på julaften bröde det i de
flösta fall till att gästerfolket
sick vara med vid julklappsutdel-
ningen.

Ofta tycks jag på teatern. Denas enda
son (Arne Lindström) var från Sverige
ai inkörsord av teater. Vi två var
båda gamla och jag behövde gå med
honom.

Efter fem ai åldad min husmor.
Sonen hans mor och morfar flytt
tack till Huset och jag skulle
följa med dem. Fadern stannade
hvar i vägen och gifte om sig. De
sick en son, och honom följde jag
första gången vid Arne Lindström
julfest.

L.H.F. 105

När vi kom till Hockholmen, blev det
för lite för mig att göra i hemmet.
Jag fick plats som secuitus på en
lunchbeställning 4 timmar om de-
gen.

Efter 9 år i familjen slutade jag
och ägnade mig helt åt secuitus-
yrket.

Jag fickas bra med yrket och kom
bra överens både med chefer, kam-
rater och gäster.

När jag var 69 år slutade jag och
jag har been lyckliga minnen från
denne tid.

Tänk alla de nätter vid 2-tiden
jag gick från mitt och utan att
båda attstada. När skulle detta

LUF. 105

kunna gå för sig idag med alla örn-
fall som händer, vajar ja inte äldre
människor sig ut så fort det börja
skymma. Men likhet bland folket
är av ett slag på den tiden.

Tillsammans till herrskapet var herr
och fru. Till sonen, lika gammal
som jag, sade jag förvunnad och han
du till mig. När vi kom till Hek-
holm, blev jag då med honom.

Såsom gästgiveristadga behövde
inte jag följa.